

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus VII. vtrum in Christo fuerint gratiæ gratis datæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

D. Thom.

Timor ma-

i. quod

Deus potest

inferre cre-

atura sua

ad spem

pertinet.

Cnfr.

Fuga mali

proprij ab

solute possi-

bilis actus

vers timo-

ris est.

malum : tamen præcise considerando diuinam potentiam secundum se, potest voluntas refugere malum illud, quod ab ea provenire posset: iuxta hunc modum explicat D. Tho. dicens, Deum esse obiectum huius timoris, ut potentem infligere malum, tamen quia non respicit illud malum ut futurum, sed tantum ut possibile, nec diuinam potentiam, ut effectum aliquod malum, sed tantum ut potentem secundum se, ideo dicitur habere pro obiecto diuinam eminentiam. Quæ explicatio probabilis est, & non dubito, quin ille actus sit possibilis, existimo tamen, illam non pertinere ad donum timoris, sed potius ad habitum illum, quo beatus amat Deum & propriam beatitudinem amore concupiscentiæ: nam ex hoc amore nascitur hic timor, sicut ex amore Dei nascitur timor vel fuga mali culpæ quatenus à Deo separatur. Unde nec D. Thom. nec Scripturæ, quæ loquuntur de timore sancto & perfectissimo, qui in beatis manet, de hoc timore loquuntur, qui omnium imperfectissimus est inter eos, qui in beatis esse possunt, imo quibusdam videtur, hunc actum non habere locum in beatis, quia videtur esse quidam timor servilis. Quod bene probatur non ita esse beatis, ut propter huiusmodi timorem fugiant culpam, aut honeste operentur, hoc enim aliquo modo servile esset, tamen, simpliciter habere illum affectum consentaneum proprio amori ordinato & supernaturali, non repugnat beato, & consequenter nec Christo, qui potest totum illud obiectum considerare in ordine ad suam naturam secundum se sumptam.

Ad difficultatem ergo in principio positam, quæ contra omnes hos modos æque procedit, & in hoc consistit, quod hæc fuga magis videtur ad simplex quoddam odium, quam ad proprium timorem pertinere, quia magis respicit malum secundum se, quam malum futurum vel imminens, Castro supra, nescio quam differentiam invenit in Christo viatore vel omnino iam beato: quasi in via potuerit magis proprie esse de pax huius timoris. Sed hic non agimus de timore naturali moris, de quo infra dicitur, sed de dono timoris Dei, & in hoc multa est differentia, quia tam securus & alienus erat ab omni malo vel culpæ, vel poenæ, aut alterius mali possibilis nunquam futurum in via, sicut in patria. Dico ergo illum actum non esse omnino idem cum odio, aliter enim Deus in ple odio habet peccatum, & aliter beatus, quia Deus tantum considerat peccatum, ut secundum se malum, & simplici odio illud auersatur, beatus autem considerat illud ut malum sibi seu naturæ suæ secundum se simpliciter possibile (& idem est de quolibet alio modo) & fugit illud per actum quandam respicientem executionem possibilem, & hic talis actus quoad substantiam suam eiusdem rationis est cum timore, qui est de malo futuro, vel imminente, quamvis non habeat omnem modum eius, & consequenter neque effectus, qui imperfectionem supponunt. Et ideo interdum dicere solent Patres, timorem mali etiam filialem, non manere in beatis, ut legitur nomine Hieronymi in id Prover. 1. Timor Domini principium sapientiæ: intelligitur enim de timore imperfecto & quasi incerto, qui poenam ingerat, ut Gregorius & Augustinus citatis locis satis declararunt. Sed de variis modis timoris dicemus plura infra q. 15. & 18.

ARTICVLVS VII.

Vtrum in Christo fuerint gratiæ gratis datæ.

49.

8 col. 354.

fin. & viti.

q. 17. ar. 1.

Et cor.

Eti. q. 16. 3.

ca. 221 &

Rom. 1. l. b.

3 col. 2 &

Eph. 1. l. 2.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod in Christo non fuerint gratiæ gratis datæ. Et enim, qui habet aliquid secundum plenitudinem, non competit illud habere secundum participationem. Sed Christus habuit gratiam secundum plenitudinem secundum illud Ioan.

1. Plenum gratiæ & veritatis. Gratiæ autem gratis datæ videtur esse quædam participatio diuinæ diuinitatis, & particulariter diuersis attributis secundum illud 1. ad Corinth. 12. Diuisiones gratiarum sunt. Ergo videtur, quod in Christo non fuerint gratiæ gratis datæ.

2. Præterea, Quod debetur alicui, non videtur esse gratis datum: Sed debuit erari homini Christo, quod sermo ne sapientiæ & scientiæ abundaret, & potens esset in virtutibus faciendis, & in aliis huiusmodi, quæ pertinent ad gratias gratis datas: cum ipse sit Dei virtus & Dei sapientiæ, ut dicitur 1. ad Corinth. 1. Ergo Christo non fuit conueniens habere gratias gratis datas.

3. Præterea, Gratiæ gratis datæ ordinantur ad utilitatem fidelium: secundum illud 1. ad Corinth. 12. Vni, utique datur manifestatio Spiritus ad utilitatem. Non autem videtur ad utilitatem aliorum pertinere habitus aut quacunque dispositio, si homo non vultur: secundum illud E. clis. 20. Sapientia abscondita & thesaurus inuisus, quæ utilitas in vniuersis: Christus autem non habuit vltus omnibus gratias gratis datas, præsertim quantum a generis linguarum. Non ergo in Christo fuerunt omnes gratiæ gratis datæ.

Sed contra est, quod Augustinus dicit in epistola ad Dardanum, quod sicut in corpore sunt omnes sensus, ita in Christo fuerunt omnes gratiæ.

Respondetur ad primum, quod sicut in secunda parte habitum est, gratiæ gratis datæ ordinantur ad fidei, & spiritualis doctrinæ manifestationem: oportet enim eum, qui docet, habere ea, per quæ sua doctrina manifestetur: alia sua doctrina esset inuisa. Spiritualis autem doctrina & fidei primus, & principalis Doctor est Christus, secundum illud He. 1. 2. Cum initium accepisset enarrationis per Dominum, ab eis qui audiunt, in nos confirmata est, contrafanti Deo signis, & portentis, & c. Unde manifestum est, quod in Christo excellenter fuerunt omnes gratiæ gratis datæ, sicut in primo & principalis fidei Doctore.

Ad primum ergo dicendum, quod si ne gratiarum faciens, ordinatur ad actus meritorios tam interiores quam exteriores, ita gratiæ gratis datæ ordinantur ad quosdam actus exteriores fidei: manifestatos si ut est operatio miraculorum & alia huiusmodi. In utraque autem gratia Christus plenitudinem habuit: in quantum enim diuinitati unita erat eius anima, plenam efficaciam habebat ad omnes prædictos actus perficiendos: Sed alij Sancti, qui mouentur à Deo sicut instrumenta non vniuersa, sed separata, particulariter efficaciam recipiunt ad hos vel ad illos actus perficiendos. Et ideo in aliis Sanctis huiusmodi gratiæ diuiduntur, non autem in Christo.

Ad secundum dicendum, quod Christus dicitur Dei virtus & Dei sapientiæ, in quantum est æternus Dei filius: Sic autem non competit habere gratiam, sed esse prius datorem gratiæ. Competit autem sibi habere gratiam secundum humanam naturam.

Ad tertium dicendum, quod donum linguarum datum est Apostolo, qui mittebatur ad docendas omnes gentes. Christus autem in vna sola gente Iudeorum voluit personam liter predicare, secundum quod ipse dicit Matth. 10. Non sum missus nisi ad oues, quæ perierunt domus Israel. Et Apostolus dicit Rom. 15. Dico Christum Iesum ministrum fuisse circumcisionis. Et ideo non oportuit, quod loqueretur pluribus linguis: Nec tamen a fuit ei omnium linguarum notitia: cum etiam occulta cordium ei non essent abscondita (ut infra dicitur) quorum voces quæcunque, sunt signa: Nec tamen inutiliter hanc notitiam habuit: sicut non inutiliter habet habitum, qui eo non vultur quando non est opportunum.

HUNC articulum exponemus disputatione sequenti.

ARTI.